

Tri sinovi *)

Neke oče je imel tri sine, da li se kaj naučili, pošlje vse tri v bližnje mesto v šolo. Privedši na počitnice, in pravi oče, kake vednosti so si pridobili. Starejši mu gladko bereta in lično piseta, mlajšega pa vpraša: „No, kaj si se pa ti naučil?“ Sin odgovori: „Kaj ptice pojejo, psi lajejo, kabe regljajo.“ Oče se čudi tacemu odgovoru, pa, naj bi si misli, bo se še k kaj drugega naučil ter pošlje vse tri zopet v šolo. No, v drugo pridejo na počitnice, zopet vpraša skrbni oče svoje sinove kaj da so se naučili. Prva dva mu ravno tako kakor prvič kar enakova lepo bereta in piseta, a mlajši zopet odgovori: „Kaj ptice pojejo, psi lajejo, kabe regljajo.“ Očetu se to smešno vidi ter stlenoveč ga ne šolati. Po počitnicah odideta res le starejši zopet v mesto, mlajši pa ostane doma, da li se pa prijel kmetovalstva.

Nekega dne gre oče s njim v goro drva sekati. No sekata, skrivita lično pisano ptico, skakljajočo po šibkih vejicah, srigoleti. „No, povej mi zdaj, kaj ona tica poje, ker si se učil,“ reče oče. „Ta tica poje, pravi mirno mladenec, da mi koste vi oče še enkrat rekli gospod.“ „Kaj, se ravne oče, jaz bom tebi rekel gospod in ga začne dviti z devnico med bukovjem.“

Kaj sklenc oče pognati ga od hiše, naj si kmetovalski kakor hode, ker se je toliko naučil. A ni ga treba s silo poviti. Kesto vrede culias ⁱⁿ od oče. Dolgo dolgo potuje čez lepe navrine ob prijaznih grčkih i pride v silno velik temen gozd. Tam ne ve na katero stran li se obrnil, vendar gre amirej dalje in dalje i vogleva dalec pred sato lep, velik grad i pravi grajsčaka, naj ga vrame med svoje sluge. A gospod mu pove, da je pred malo časa vrel si klapcev, da zdaj drugih ne potrebuje. Gospa pa reče: „Naj ostane še ta, bo pa psom polagal. Gospod nima nič zoper to, mladenec je zadovoljen in ostane v gradu. Drugi dan o polone gre psom polagal. Mlajšim da po polno skledice dobiti jedil, a staremu pa slabih, smrdljivih ostankov, kakor mu je bilo naročeno. Mlajši čisto pojedo in polizejo skledice, a stareji ni zadovoljen ter jeme ob veriji lajati i skakati. Reče nekakšne i kaj čuje: „No li gospod vedel, da jaz varujem toliko denarjev, da jih skoro ni mogoče farsiti gotovo bimeni več boljih jedil dajal kot onim, ker nič ne čurijo. Mladenec se nasmeje. Gospa ga pa a visocega okna opazuje. „Kaj se smeješ? ga vpraša.“ „Kako se ne li smejal, milostljiva gospa, ker so psi tako lepo skledice polizali, da mi jim ni treba omirati.“

Drugi dan zopet nese jest. Starejši pes zopet tako laja kot večeraj, ker mladenec ravne i se smeje. Gospa to videti se čudi, kaj bi to bilo. Nekaj drugega je, ne samo to, da mu čisto skledice pomakajo, zato ga zopet vpraša: „Kaj si si pa tako vesel?“ „Kako ne li bi vesel, milostljiva gospa, ker so psi tako skledice lepo polizali, da mi jim ni treba omirati.“

„Do mi res, pravi gospa, ti se ravne ne kaj drugega smeješ, le povej!“ „Kaj bo, si misli, bom pa povedal. Nekaj prav veslega je, milostljiva gospa! To stari pes vselej, ko mu dam slabo jed, laja in razgraja ter pravi, da ko li gospod vedel, da non čura toliko denarjev

Da jim skoro števila ni, bi mu gotovo boljše jedila dajali kot onim, ki nič ne čuvajo. "Gospa se oveseli, pove soprogu to novico, in on koj veli kopači na omenjenem mestu. In glej čudno! komej nekoliko odkopajo, se različi mar lepši, čistejši zlato i srebro. Da ga kar v čebrik nosijo spravljat. Koliko bogastva je pridobil zdaj grajščak in mladencu je dal, Bog ve, koliko francov v dar. Kar boljo službo mu ponuja v gradu i veselo življenje, ali mladencu neče več tu ostati ampak pravi, da gre če pao svetu pogledat. - Ob lepem svitu jutranjega solnca se napravi na pot, štiki ga spremljajo prepevaje svoje miloglasne pesme, i marsikatero čuje, da bo se srečen na svetu.

Če ko se solnce nagiblje k vzhodu, pope v drug grad in najde vse izalostne, ker edina hči bogatega grajščaka umira in nobeno zdravilo več ne pomaga. "Kaj čem tukaj, si misli, ker je vse izalostno, sel bom dalje, onarja imam dovolj! Obrne se ter odide. Solnce je ravno zatnilo. Hče jamejo regljati bliso grada v kalu. Jecček nasluša i kaj čuje. Blanja zala reglja: "Kaj se ti Guže trudiš zaastonj! To li a mojim srcem gospico pomaxali trikrat na sercu, makoma li odpravila, sicer umre gotovo. Srečen bi bil, ki bi to storil."

Mladencu se nič ne pomisli, stopi a eno nogo v vodo ter ograbi reglja-javo izalo. Serce jej izterga, verne ser grad in vpraša, če tati, da jim odpravi bolno gospodično. Tati se čudijo, kako bi o n zdaj pomagaj, ko je vsaka človeška postknižna zaastonj, a vendar mu a veseljem dovolje. Hče j migne mladenci otolo stojecim, naj gredo v drugo sobo. Približu se lod-nici, prekriva jo trikrat nad srcem i zdajci strava i vesela vstane, klire očieta ter ga jesti paroni. Hče j a objatani objemu, in poljubljuje zdaj drago picerko, zdaj mladencia. Grajščak ga vruame sa svojega sina in mu da svoje krasne kčere belo ročico v sveti zakore. Če ko je vesel, bogat, velik gospod! Najbolj ga pa zadovoljuje njeino srce milone deve, ki ga istrene ljubi v palačilo i hvalečnost.

Velikantke so pripravre na iemitovanje. Grajščak val: vse svoje eneme i parjatele k veselenu gostovanju. Radostni dan so odhajali i vsemi slovesnost-mi. Mila ročica, ki ni avela sa vselej, razblistri stercu stemelj: obraz, ki je radosti pijan. Če izroči mlademu, novemu sinu, ki postane nezvestno bogat. Radovajno iini svojo soprogu.

Čimisi se tudi, da bi šel pogledat k svojemu očetu, kako se mu kaj god. Mar čilejše konje vli zapreči ter se odpelje s svojo soprogo. Tretji dan se le se pripelje do kočice svojega očeta. Grajščak stopi i kočije in vpraša se proleznega i spoziljivo se odkriva-jojega mora, ali bi tu prenočil? "Ah, milostljivi gospod, pri meni ni mogoče je vse grobo i sa vaio milost ni doiti prostora." "Uo le postkusite, sa to noč bo il," neče grajščaki se ne da pregovoriti. Moč pripravi, prosnazi, ker je najbolj mogoče.

Gospod i gospa gresta v sobo. Moč vpraša, kaj bi sa večerjo pripravil, ker tu je vse bonno, kmetiško. A grajščaka pravi, da mu ni treba nič pripravljati, ker ima če sam seloj jedila, ukare slugi prinesti steklenice i jedi ter se jame a množem vargovarjati. "Milostljivi gospod, kam ste pa na-omenjeni, da po tako odljudnem kraju potujete." - "Oče, wie grajščak, sem vam povedal, da mi lo ste rekali gospod."

Oče sam svojim očem in uiesom ne verjame, ali je prav slisal aline. "Da, oče, ja sem vas mlajši sin." Hčki ga poljubi, sarvo tako nje govora gospa. Vagovar-svoje blaje soprogu v grad, kjer je šivel radovoljno in mimo se dolgo.

"Kako se je godilo pa starejšima sinoma, ki sta se iolala," vprašam priporednjovega moža. - "Oba sta bila gospoda (barbarna) mi trakti odgovori."